

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DELLAŠKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
137, éjjel 488. Sürgőnvcim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 SZEPTEMBER 3.
VI. évfolyam **CSÜTÖRTÖK** 203. szám

Előfizetési ára: egy óra 35, három óra 105, fél
évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1:50 dinár

Idegesség az egész vonalon

Érdekes megfigyelni az utóbbi napok politikai eseményeit. Minden vonalon bizonyos idegesség észlelhető, a pártok a politikai szünet dacára is mozgolódnak. Itt-ott gyűléseket hívnak össze, fúziós gondolatokat lansziroznak és a mozgolódás konklúziója: törtetés a hatalom felé. A ötletsorozatok tömkelegében a fúzió gondolata ragadtatta meg leginkább a pártok figyelmét. A Rádics-párt népszerűsége és kormányzóképesége mágneses vonalmat gyakorol a kormánykoalícióból kizárt pártokra. A szerb földmivesek pártja vetette fel elsőnek a fúzió kérdését. A Rádics párttal való együttműködéssel vélik megoldani politikai és — leást not least — személyi ambíciójukat. Ezt vélik legalább a szerb lapok. A krízseváci nagygyűlésen pedig a két kormányzópárt fúzióját akarták nyélbe ütni. Amennyire népszerű a földmives rétegek kooperációja, annyira természetellenes az utóbbi ötlet megvalósulása.

A földmivesek hatalmas táborra számottevő tényezője lehetne belpolitikai életünknek. Láttuk, hogy Magyarországon is a kiscgazdapárt volt a kormány legfőbb támasza, a kiscgazdapárton mulott a kormány sorsa hosszú esztendőknél keresztül. És a magyar kiscgazdapárt nem vallott szegénységet, a csizmás paraszt természetes esze, nyíltsága, becsületese felfogása minden politikai kérdésben több hasznot hozott az országra, mint az urak fifikus eszejárása. A paraszt gerinces és nyíltszívű, a szerb és a horvát földmives semmiben sem különbözik tőle s ha Rádics emberei a leghatalmasabb szerb párt fegyvertársaként vonultak fel a beográdi skupstinában, az ország egyetemes földmives táborra a kormány érdekein bizonyára nem ejtene csorbát.

A legszebb ideák azonban a hatalom körüli kérdésekben szoktak megakadni. A Rádics-párt nem fuzionál, sem a földmivesekkel, sem pedig a radikális párttal. A fúziót elveti, mert nem akar osztozkodni a hatalomban ideológiaiához legközelebb álló párttal, fegyvertársával pedig azért nem fuzionál, mert nem akarja magát lekötöni — ad infinitum. A hatalom ezidőszere inkább Rádicsék, mint fegyvertársai kezében van és a hatalom kiaknázásában Rádics nem ismer kíméletet. A horvátok többsége Rádics mellett áll és bukkik s nem kell csodálkozunk, ha a horvát sajtó minden fúziós kísérletet a priori elvet. Hiszen minden hasonló próbálkozás érdekszférájukat keresztezi, minden fúzió és kooperáció a horvátok esélyeit gyengíti.

Mindazonáltal az idegesség, a politikai türelmetlenség jellegzetes szimptomája az utóbbi hetek politikai csendjének. Mintha valahol készülné valami, a siroccó és bóra távoli mormolása a tenger hullámaival fodrosítja. Most még csak fujdogál a szellő, a politikai pártok konglomerátusa pedig a tisztázatlan helyzetben rendet akar teremteni. Vagy pro vagy contra, valahol mégis csak kirobban a visszafojtott érzelmek. Most még csak szondirozzák a talajt a politikai mérnökök. A radikális párt pedig csendes rezignációval várja Pasiccs visszatérését. Mert eddig csak Rádics beszélt és Pasiccs hallgatott. Lehet, hogy ezentúl majd felszerelődnek a szerepek. A politikai horoszkóp

még nem működik, de valószínű, hogy rövidesen tisztán fogunk látni, mert Pasiccs visszatér. És lehet, hogy akkor összedőlnek azok a fúziós légvárak is, amelyekre legjobban építettek azok, akik a levest szakács nélkül főzték.

A KÉPVISELŐK KERÜLETEIKBEN AGITÁLNAK

Korosec nem kínálkozott Pasiccsnak

Csend a politikai életben — A sloven képviselők cáfolják, hogy Korosec Aix les Bainsban találkozott volna

BEOGRAD. A főváros politikai életében a legteljesebb csend uralkodik. A képviselők nagy többsége kerületében tartózkodik és választóival van együtt, népgyűlések konferenciák vannak napirenden, amelyen főleg az egyezmény üdvös voltáról igyekeznek meggyőzni választóikat, az ellenzékiek pedig épen az ellenkezőről. Csak néha jön egy-egy képviselő Beogradba, hogy instrukciókat kérjen pártja vezetőségétől, vagy interveniáljon a kormányban valamelyik választója érdekében. Tegnap reggel Benkovics Iván rádicspárti

továbbá Vesenyák Smodej, Begyanics és Sihtár sloven képviselők a leghatározottabban megcáfolták azokat a híreket, amelyek arról szóltak, hogy Korosec Aix les Bainsben felkereste Pasiccsot és felajánlotta volna neki pártja támogatását. A sloven képviselők szerint Korosec egy hónappal Pasiccs előtt jött Aix les Bainsbe gyógykezelés céljából.

A horvát parasztpárt miniszterei államtitkárai és a pártvezetőség Beogradban időző tagjai tegnap konferenciát tartottak, amelyen kizárólag pártügyeket tárgyaltak.

JUGOSZLÁVIA AZ INTERPARLAMENTÁRIS KONFERENCIÁN

Jankovics Velizár a kisebbségekről beszél

A jugoszláv delegáció szeptember 12-én indul el Beogradból Washingtonba

BEOGRAD. Az interparlamentáris unió ezévi konferenciáját Washingtonban fogja megtartani. Épen ezért az összes államok delegátusai erősen készülődnek a konferenciára. Az SHS delegációinak különösen nehéz feladata lesz, mert minden valószínűség szerint több oldalról történnek majd olyan felszólalások, amelyekre felelni kell. Delegációk tagjai hosszasan előmunka után teljesen felkészülve mennek ki Washingtonba.

Az interparlamentáris bizottság tagjai

tegnap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy szeptember 12-én este utaznak el Beogradból és Washingtonba való megérkezésük után még egy konferenciát tartanak amerikai nagykövetség palotájában.

A delegátusok mind elkészítették már beszédeiket és ezeket a tegnapi konferencián be is mutatták. A jugoszláv delegáció tagjai közül Jankovics Velizár volt közlekedésügyi miniszter a kisebbségi kérdéstről, Nesics Lyuba pedig a lefegyverzésről fog előadást tartani.

Cankov felkeresi Pasiccsot

SZÓFIA. Cankov miniszterelnök az újságírók előtt nyilatkozott a helyzetről és kijelentette, hogy semmi változás nem lesz a kormányban. A bolgár belpolitikai helyzetet nyugodtnak látja Cankov miniszterelnök, mert külföldre utazik pihenni. A tisztek ligájának tagjai tudni vélik, hogy dr. Cankov Aix les Bainsbe utazik, ahol találkozni fog Pasiccs Nikola miniszterelnökkel. Ha Pasiccsal találkozott, Nincscs Momcsiló külügyminisztert fogja felkeresni.

A találkozások során Bulgária belső helyzetéről foguak tárgyalni. A bolgár kormány

helyzete odahaza mind súlyosabbra válik. Cankov most Jugoszlávia támogatását szeretné megnyerni, hogy helyzetét odahaza megerősítse. Cankov megakarja győzni Pasiccsot és Nincscset arról, hogy békés szándékai vannak. Ha ez a találkozás nem vezet eredményre, akkor Cankov más kiutat fog keresni.

Cankov szerint a Délszerbiába történt legutóbbi bandabetéresek nem a kormány, hanem a macedon komité rendezte, amely így akarja felhívni a népszövetség figyelmét arra, hogy még mindig van „macedon kérdés”.

A kisántant biztonsági paktuma

A népszövetség ülése előtt a kisántant külügyminiszterei találkozni fognak. Genfben és megbeszélnek a tárgyalásra kerülő anyagot. Ez alkalommal a görög külügyminiszter balkáni biztonsági paktumával is tárgyalnak a kisántant külügyminiszterei. Valószínű, hogy Duca magáéva teszi Nincscs álláspontját és elhatalasztják ennek az ügynek a tárgyalását.

Genfből jelentik: A Népek Ligájának az

ünnepélyes megnyitására minden előkészület megtörtént. Az első hivatalos ülést hétfőn tartják, amikor is Chamberlain, Briand és Wanderingerwilde a német garanciapaktumról referálnak a nagyhatalmak képviselői előtt. A németek némi aggodalommal tekintenek az ülés elé, miután több kérdésben még mindig nincs meg az összhang a nagyhatalmak diplomatái között.

Az „Obzor” a belpolitikai helyzettel foglalkozik vezetőhelyen. A mai állapot legfontosabb vívmánya, hogy a horvátokat végre államalkotó elemeknek ismerték el, s hogy a mai állam nemcsak a szerbek, hanem a horvátok királysága is. Sokkal ésszerűbb a horvátok és szerbek közötti barátságot erősíteni, mint Pribicevics-féle kirohanásokkal és gyűlölködéssel a két nemzet között fennálló bizalmat megbontani, mert a gyűlölködés politikája előbb-utóbb polgárháborúhoz vezetne. Sem a szerbek nem elég erősek ahhoz, hogy a horvátokat járom alá hajtsák, sem a horvátok nem elég erősek ahhoz, hogy saját akaratukat rákényszerítsék a szerbekre. A kölcsönös bizalom a legjobb politikai kompromisszum. Utóbbi időben bizonyos politikai körök a radikális és a radicspárt fuziójának kérdését vetették fel. Ez nem helyes okoskodás, ahogyan nem helyes az összes földmives pártok fuziója sem. A fuziót rendszeresen azok a pártok forszírozzák, amelyek a végkimenet előtt állanak, s akik a likvidáció után saját pártvezérüknek akarnak helyet biztosítani a fuzió révén. Minden olyan fuzió természetellenes, amely két néptörzset akar egyesíteni. A szerbek még sohasem akartak bármilyen horvát párttal fuzionálni, ami viszont természetes is. Az ilyen és hasonló fuziók kísérletek csak a megegyezés felbomlására vezethetnek, ami pedig bizonyára nem érdeke sem a horvát, sem pedig a szerb népnek.

A „Vreme” a hajózási szindikátusban uralkodó állapotokat teszi szóvá és megállapítja, hogy az állam legelemibb kötelességét teljesítene akkor, ha a hajózási szindikátussal fennálló szerződését felbontaná. Ezt követelik a nemzet érdekei és a Szerb hajózási vállalat érdekei is. A szindikátussal való szerződés káros hatásairól már sokat írtak, de orvoslásával sohasem törődtek. Az elmulasztott évek megboszulják magukat akkor, ha majd megállapítják, mennyire sikerült dunai hajózássunkat fejleszteni és mennyi konkurens vállalat alakult azóta, amióta a szindikátussal szerződéses viszonyba léptünk. Hiszen meg kellett értünk azt a szégyent, hogy a vojvodinai kereskedelmi és gazdasági körök idegen hajók beengedését szorgalmazták hazai folyókba, azokat az előnyöket tüntetve fel, amelyeket a külföldi hajóállalatok biztosítják gazdaságunknak. A mostani állapot nem más, mint a hajózás fejlesztésének erőszakos megkötése. Ennek az állapotnak mielőbb véget kell vetni. Nem akarjuk a mult bűneit felhányni, hanem igenis a legerélyesebb eszközökkel hozzájárulni, hogy az államra káros szerződést felbontsuk. Ha másképpen nem, egy új hajózási vállalat meg alapításával kell hajózási ügyeinket rendbehozni. Ezt követeli tőlünk az ország és a nemzet érdeke.

A „Balkan” a krizseváci radikális-párti nagygyűléssel foglalkozva megállapítja, hogy azon két ellentétes világnézet került szembe egymással: a falusi és a városi politikusok világnézete, a falusi politikusok a józanság, az őszinteség és a reális gondolkodásmód képviselői, a városi politikusok az utópia, a spekuláció és a demagógia követői. Szinte hihetetlen, hogy a falusi és a városi nép között olyan éles ellentétek állanak fenn, a paraszt nemcsak hogy eszesebb, hanem erkölcsösebb is a politikában, a város romlottsága, erkölcselensége még nem rontotta el a falu egészséges levegőjét. A krizseváci nagygyűlés is bizonyítja, hogy ebben a tekintetben a szerbek és horvátok egyformák. A horvátoknak is van romlott politikai intelligenciájuk, a szerbeknek is. És így mi sem természetesebb, hogy falvainkban tulajdonképpen sokkal több az ur, mint a városban. A faluban gunyában jár az ur, a városban frakkban. A falusi ur az igazi ur, a városi ur pedig — csöcselék.

Olvassa a Délbácskát!

ITÉLET A PALICSI GYLKOSSÁG ÜGYÉBEN

Tíz évre ítélék Antunovics Józsefet

A közönség megcsappant érdeklődése mellett folyt le a tárgyalás harmadik napja — Az ügyész, elítélt és védő telegeztek

Szubotica szerkesztőségünk jelenti: Antunovics József bűnügye tárgyalásának harmadik napján, már nem volt olyan nagy a közönség érdeklődése mint az első két napon.

Pavlovics István törvényszéki elnök kilenc órákor nyitja meg a folytatólagos tárgyalást és először dr. Perazics orvosszakértőt hallgatja ki, aki elmondja, hogy Antunovics József előrehaladott tüdőbaja miatt hosszabb fogsázbüntetést nem bírta el.

Az orvosszakértő kihallgatása után dr. Bjelics Radivoj ügyvéd két újabb tanu kihallgatását kéri amikkel igazolni akarja, hogy Lengyel Anikó odahaza igen rossz bánásmódban részesült és ezért egyszer a kutba-kart ugrani.

A tanács elutasítja a védő előterjesztését, aki erre semmisségi panaszt jelent be.

Miután a bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert, az elnök felkéri az ügyészt, hogy tegye meg vádindítványát.

Az ügyész halált kér.

Dr. Marusics Koszta államügyész sötét szavakkal ecseteli Antunovics Józsefnek, a züllött, munkanélküli embernek életét, aki anyján elősködik és mámoros hangulatban megölte egy özvegyasszony kenyerkereső, tizenhat éves viruló leányát. A 23 éves gyilkos annyira lezüllött, hogy még édesanyjával is durván bánik: Antunovics azzal védekezik, hogy fogadott Anikóval, hogy előbb őt lövi le, azután pedig öngyilkos lesz. Ez a védekezése azonban nem állhat fen mert a vizsgálóbíró előtt nem mondta ezt. Anikó nem is akart a halálba menni, mert nem szerette Antunovicsot, ezt bizonyítja a halálos ágyon tett vallomása.

De hát miért ölte meg akkor Antunovics József Anikót? Véleménye szerint Antunovics lelki perzervitása adta kezébe a revolvert.

Meg van győződve arról, hogy a bíróság miután az előre megfontoltság be van bizonyítva a 278. §. alapján fog ítéletet hozni és nem alkalmazza az enyhítő paragrafust.

A védőbeszéd

Dr. Bjelics Radoje védőügyvéd a két gyermek szerelmét mondja el. Anikó elkényeztetett, szeszélyes gyermek volt, akinek még a halál gondolata is csak tréfa volt.

Anikó szerelmes volt Antunovicsba és inkább együtt akart vele meghalni, mint nélküle élni. Hiszen még a golyókat is Anikó vásárolta Antunovics részére.

Ispánovics Irénke figyelmeztette is Anikót, hogy ne ugrassa Jósikát, mert az képes rá és lelővi.

Bjelics szerint az orvosszakértők nem mertek határozott véleményt mondani arról, hogy beszámítható-e Antunovics, vagy sem? Az ő véleménye szerint a különben is ingerlékeny természetű Antunovics a tett elkövetésekor önkívületi állapotban volt és ezért a földi bíróság nem is vonhatja felelősségre.

A védő után az elnök felhívására Antunovics kijelenti, hogy nincs semmi mondani-valója.

A bíróság ekkor — 12 órákor — tanácskozássra vonult vissza.

Közel fél órai tanácskozás után öt perccel fél egy előtt bevonul ismét a bíróság a terembe és Pavlovics István elnök siri csendben hirdeti ki

az ítéletet.

A bíróság bűnösnek találja Antunovics Józsefet emberölés büntetében, amit azáltal követett el, hogy 1925 június 14-én délután Palicson nem előre megfontolt szándékkal kétszer közvetlen közszelről reálított Lengyel Anikóra, aki a lövések következtében három nap mulva meghalt. A bíróság ezért tíz évi fegyházra ítéli Antunovicsot.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, elítélt és védő pedig enyhítésért telegeztek.

MEGOLDHATÓ-E A LAKÁSKÉRDÉS?

Miért védi a lakástörvény a nagylakásokat?

A lakásinség enyhítése érdekében fel kellett volna szabadítani az összes nagylakásokat

— A „Délbácska” tegnapi számában a lakásprobléma megoldásáról írott cikkünk nagy és általános feltűnést keltett. Ma megjelent szerkesztőségünkben egyik olvasónk, aki a kérdéshez a maga részéről a következő érdekes megjegyzéseket fűzi:

— A terv, amely állami támogatással igyekszik a ma már türethetlenné vált lakásnyomoruságot megszüntetni, mindenesetre tetszetős, bár ennek is az az akadálya, hogy nehéz dolog kezdeményezésre birni az államot, amely az új lakástörvény meghozatala óta úgy véli, hogy a maga részéről eleget tett kötelezettségeinek. Az új lakástörvény a nagylakások bérét szabad megállapodás tárgyává teszi a háztulajdonos és a bérlő között. Amennyiben ilyen megállapodás nem jöhetne létre, a lakásbíróság, vagy a szociálpolitikai minisztérium dönt. Ez az ötvenszázalékos megoldás egyáltalán nem bir gyakorlati jelentőséggel, s merem állítani, hogy abban az esetben, ha ezeknek a nagylakásoknak a bérét nem kötik meg, jelentékeny szolgálatot tehetnek volna az ügynek. Ma köztudomású dolog, hogy azok a bérlők, akik négy, vagy hatszobás lakással rendelkeznek, ezeket a lakásokat csak úgy tarthatják fenn, hogy azokért minimális lakbért fizetnek. A legtöbb esetben

a nyolcszobás lakások tulajdonosainak lakbérére egyáltalán nem áll arányban az általuk élvezett jövedelemmel.

— Ha a lakástörvény történetesen úgy intézkedik, hogy a nagylakások bérei teljesen felszabadulnak, azok, akik jövedelmükhöz mérten képtelenek egy hat, esetleg nyolcszobás lakás horribilis bérét megfizetni, lemondottak volna azokról a szobákról, amelyeket ma csak azért használnak, mert azok használatát az új lakástörvény bizonytalan rendelkezéseire teszik lehetővé a számukra. Ebben az esetben Novisadon közel négyszáz szoba szabadult volna fel. Az új lakástörvény azonban fenntartotta a régi állapotokat, s ezért meg kell állapítanunk, hogy az egyetlen lépéssel sem segített közelebb a lakásprobléma megoldásához.

FELHÍVÁS!

MAGYAR SZÜLŐK FIGYELMÉBE

Megnyílik a magyar polgári iskola

Néhányan azt a rosszakaratu, téves hirt terjesztik, hogy ez évben nem nyílik meg a leány polgári iskola magyar tagozatának I. osztálya. Ennek tulajdonítható, hogy tegnap, az iratkozás hivatalos napján déli 12 ig csak 25 tanuló jelentkezett a magyar polgáriiba, holott az előző évben délelőtt 50 tanuló irtunk be. Kérjük a kedves szülőket, hogy ne hagyják magukat megtéveszteni és a saját és gyermekeik érdekében haladéktalanul jelentkezzenek iratkozás végett az iskola igazgatóségánál.

A NOVISZÁDI SAJTÓDZSUNGEL

Egy ál-radikális „magyar lap” durva támadása Rogulja rendőrkapitány ellen

Tart-e „titkos” összejöveteleket a novisadi „Achilles kerékpáros-klub” — A megtámadott kapitány bűnvádi feljelentést tett a „Kisujtság” ellen

Egy év óta valami gyanús sajtótermék jelenik meg Novisádon, amely eleinte naponként, később hetenként kétszer szórakoztatta olvasóit, s fennállása óta kétszer lehelte ki lelkét, amikor a radikális partkassza konjunkturái nem voltak kedvezőek. A magát „Kisujtság”-nak nevező „független politikai lap”, bizva a radikális párttal fenntartott egészen bizonytalan nexusában, ujjában sűrű támadásban részesíti azokat a köztisztviselőket, akiket nem tart „alkalmasnak” arra, hogy köztisztviselői állást töltsenek be. A vidéki caesaromániába esett kisujtság nemrégén megtámadta Gyakov, Rogulja és Mátics rendőrkapitányokat. Gyakovot egyszerűen „menesztelte”, míg Rogulyáról azt állította, hogy az a novisadi kerékpáros klub, amelynek diszelnőke, „titkos összejöveteleket” tart. Felkerestük Rogulja kapitányt, aki munkatársunk előtt a támadással kapcsolatosan a következő kijelentést tette:

— Az ugynevezett támadó cikket csak ma olvastam, miután eddig, mint tartalékos kapitány egy hónapig hadgyakorlaton szolgálatot teljesíttem. A cikk „tényállásaira” a következőket mondhatom: A kerékpáros klubot nem én alakítottam meg, s csak megalakulása után kértek fel a diszelnők tisztség vállalására. Az alapszabályokat Beogradba terjesztették fel jóváhagyás végett, Zagrebből csak az alapszabályok kidolgozását illetően kértünk tanácsot, miután ott már hosszabb ideje működik egy kerékpáros-klub. Két hónap alatt csupán egy bankettet tartottunk a Maros-féle vendéglőben. Ezen körülbelül hatvanan vettek részt, s az egyáltalán nem volt „titkos összejövétel” ahogyan a lap vakmerően állítani meri. A Maros-vendéglő az egyesület hivatalos helyisége, ahol kizárólag sportkérdéseket tárgyalnak. Én egyébként még egyetlen ülésen sem vettem részt. Arról szó sem lehet, hogy itt „titkos” gyűléseket tartanak, annál is inkább, mert a Maros-vendéglő még hat egyesületnek hivatalos helyisége. A durva támadáson annál is inkább csodálkozom, mert még sohasem adtam alkalmat arra, hogy bármelyik lap megtámadjon. Miután ebben az esetben is olyan magánügyeimet használták fel a támadásra, amelyekhez egyáltalán senkinek semmi köze, s mert olyan gyanuval mertek illetni, amelynek alaposságát úgy személyem, mint hivatali állásom teljesen kizárja, ügyvédem útján a mai napon a lap ellen megtettem a bűnvádi feljelentést.

Menetrendi furcsaságok

Hány kilométeres a vasutvonal Beograd és Nis között

Az SHS vasutak menetrendje kétféle változatban forog közkezen. Az egyik anyári menetrend, ezt Csolics Mirkó szerkesztette, a másik a téli menetrend, amelyet Jovanovics Mihajló szerkesztett. Csolics szerint a Beograd Nis közötti vasúti vonal távolsága 248 kilométer, Jovanovics szerint 244 kilométer. Mi ebből a tanulság? Az, hogy Csolics nyáron mérte a kilométereket, Jovanovics pedig télen.

Gyerekek!

írószeret és iskolafelszerelést csak

Papyrusnál

Jevrejska ul. 7. vegyetek.

SZPÁSZICS MILÁN BEISMERŐ VALLOMÁST TETT

Ötszörös gyilkosság Kovil alatt

Szpászics Milán öt német katonát lőtt le 1918. november első napjaiban Azzal védekeznek, hogy a német katonák öt támadták meg — Nincsen tanu Nehéz feiadat előtt áll a nyomozó hatóság

A Délbácska tegnapi számában megírtuk, hogy Beogradból Novisadra szállították Szpászics Milánt, aki az ellene érkezett feljelentés szerint 1918 novemberében a forradalom napjaiban öt embert meggyilkolt.

Rákics Radenko főkapitányhelyettes, a bűnügyi osztály vezetője tegnap kihalgatta Szpászics Milánt, aki

teljesen beismerő vallomást tett.

Szpászics Milán kihallgatásakor elmondta, hogy mint szerbiai embert a háború ideje alatt Goszpozgincén internálták. A forradalom kitörésekor, november első napjaiban elhagyta Goszpozgincét és Novisadra jött. Mivel akkor nem ment vonat Zemun felé, Szpászics a pilotahidon át akart menni Petrovaradinba, hogy innen gyalog folytassa útját Szerbiába. A hidon akkor német katonák teljesítettek szolgálatot, akik a szerb egyenruhában levő Szpászics Milánt nem akarták a hidon átbocsájtani.

Szpászics akkor elhatározta, hogy a Duna bácskai oldalán megy és ha valahol talál egy csónakot azon átkel a Szerémségbe. El is indult gyalog és útközben még hárman szegődtek hozzája, akiknek hasonló tervük volt. Utitársaitól még azt sem kérdezte, hogy hívják őket, hanem elindult velük. Körülbelül két és fél órányira lehettek Novisadtól, amikor öt német katonával találkozott. Ezek a német katonák fel akarták tartóztatni Szpászicsot és társait, akik azonban ellenszegültek. A németek fegy-

verrel akarták megakadályozni őket útjuk folytatásában. Szpászics Milán azonban, akinél fegyver volt, a fegyveres fellépésre lövéssel válaszolt.

Erre valószínűs közelharc fejlődött ki Szpászics Milán és az öt német katonát közt, amelyben Szpászics mind az öt német katonát lelőtte,

utána folytatta útját anélkül, hogy megnézte volna, hogy agyonlőtte-e a németeket, vagy pedig csak súlyosan megsebesítette. Ő maga meg volt győződve, hogy mind az ötöt agyonlőtte. Ezért folytatta is útját.

Rákics Radenko szerette volna megtudni Szpászicsotól, hogy kik voltak utitársai, ő azonban megmarad amellett, hogy nem tudja nevüket és azt sem tudja hova valók. Így az egész esetnek nincs egyetlen szemtanúja sem. A rendőrség most a forradalom napjainak aktáit keresi, hogy megtudja érkezett-e akkor jelentés erről az ötszörös gyilkosságról. Azt is meg kell még állapítani, hogy Novisad határában történt-e a gyilkosság vagy nem. Ha Novisadtól két és fél órányira történt akkor ez Kovily vagy Káty határában történhetett és akkor a nyomozás már nem a novisadi rendőrség hanem a titeli főszolgabíróóság feladata.

Minderre már a legközelebbi napok és esetleg órák alatt választ tud adni a nyomozó hatóság.

A NOVISZÁDI UCCÁK KÖVEZÉSE

A bürokrácia utvesztőjében elakadt a kövezés

Miért nem lehet a Magyar utcát még kövezni? — A város javaslata másfél év óta vándorol a minisztériumokban — A mérnöki hivatal uccakövezési programja az 1926. évre.

Amióta a teherkocsiknak tilos a Vasut utcában való közlekedés, azóta a vasúthoz való teherforgalom legnagyobb részét a Magyar utcában bonyolítják le. A nehéz teherkocsik már évekket ezelőtt tönkretették a Magyar utca kövezetét, amelyet még mind a mai napig nem javítottak ki. A „Délbácska” munkatársa tegnap a városi mérnöki hivatalban érdeklődött, hogy miért nem javították ki még mindig a Magyar utca kövezetét?

— A mérnöki hivatal már másfél évvel ezelőtt kidolgozta a Magyar utca kikövezésére a költségelirányzatot — volt a válasz. — Hogy a kikövezésre eddig még mindig nem került sor, annak az oka a következő: A vámtörvény 5. szakasza értelmében azon ut kiépítésére, amely a vasut és hajóállomástól a vámhivatalig vezet, a városnak igénye van azon pénzre, amit a vámhivatal kövezetvám címén szed. A vámhivatal ezt a pénzt az állami jelzálogintézetbe szállítja, ahol külön alapként kezelik. A város a Magyar utca kikövezése alkalmával igénybe akarja venni ezt a pénzt és ezért azzal a kérelemmel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy az utca kikövezéséhez szükséges 800.000 dinárt utaltassa ki a város részére a jelzálog intézettől. A pénzügyminisztérium a város kérvényét áttette az építésügyi minisztériumhoz, amely azt a novisadi tartományi középítészeti hivatalhoz küldte véleményezés végett. A novisadi középítészeti igazgatóság felszólította a várost, hogy készítsen részletes költségelirányzatot a Magyar utca kikövezéséről és ezt terjessze elő az illetékes minisztériumokban. A mérnöki hivatal kidolgozta a részletes költségelirányzatot a Magyar utcának kis kockákkal vagy keramittal való kikövezésére és el is küldte a pénzügyminisztériumnak, választ azonban még nem kapott.

Igy húzódik most már másfél év óta a Magyar utca kikövezésének kérdése. A városi mérnöki hivatal még 3,200.000 dinárt, összesen tehát négymillió dinárt kért a

pénzügyminisztériumtól kövezésre. A 3,200.000 dinárral akarják ugyanis feltölteni és kikövezni azt az új utat, amely a Limánon keresztül párhuzamosan a vasut utcával fog haladni és összeköti a vasutállomást a Dunával. Ennek az utnak a Strand uttól az Örmény utig terjedő része már fel van töltve, de még nincs kikövezve, a Strand uttól a vasutig terjedő része pedig még feltöltve sincs.

A Limán és Szalajka kövezése

A mérnöki hivatal az 1926. évi költségvetés keretében nagyobb összeget kíván biztosítani az utcák kövezésére. Ki akarják köveztetni a Szalajka utcát, a bara alatti részt (a csatorna mellett) és a Limánon levő utcák egy részét. Erre csak akkor kerül sor, ha a kibővített tanács megszavazza az ehhez szükséges hitelt.

Apolló szeptember 3-án

Nagy filmszenzáció!

Száz millió frank

Rendkívül mulattató film attrakció 7 felvonásban. — Főszerepben a mozikközönség kedvencei: Ivan Mosjukin, Natalije Lisenko, Henry Krausz.

Jön!

Jön!

A száguldó kerék

(La Roue)

Abel Gance mesterműve. — Főszereplő: Severin Mars.

A magyarság ügyének tesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcoldalas „DELBÁCSKA”-ra!

A Száguldó kerék meghódította az öt világrészt

KISEBBSÉGEK

(—) **Román-magyar barátkozás.** Kolozsvárról jelentik: A Nagyszalonta melletti Ivánd község új községházát a napokban avattak fel fényes ünnepi külsőségek között. A felavató ünnepségen megjelent dr. Gream Aurél nagyszalontai főszolgabíró beszédében őszinte szavakkal mondott köszönetet a község lakosságának és Markovics Kálmán földbirtokosnak, akik önkéntes adományaikkal lehetővé tették az új községháza felépítését. A nagy tetszéssel fogadott beszédre Markovics földbirtokos többek között a következőket mondotta:

— A Markovics-házban tradíció a között való áldozatkészség. A család nélkül az utolsó évszázadban sem magyar, sem román iskola nem épülhetett fel. *A család nem ismert soha különbséget ember és ember között.* Abban a házában, amelyben a románság annyi megértéssel találkozott, ma is a régi szellem uralkodik. A vallás és nyelv nem szabad hogy szétválassza az embereket, akiket a szeretet evangéliumával kell közelebb hozni egymáshoz...

Az itt is aktuális szavakat figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akiket szerbek és magyarok sorsa egyaránt érdekel...

(—) **Küzdelem a földért.** A Népszövetség szeptemberi ülésén szóba fog kerülni az a panasz is, amelyet a földnélkül maradt erdélyi magyar kisebbségek terjesztettek elő. Románia kormánya Petrescu Comnen főmegbízott útján az utóbbi időben szorgalmas gyűjtést rendezett az ellenbizonyítékok beszerzésére és bizik abban, hogy a genfi sóhivatal előtt teljes mértékben sikerül kontrakarizozni a beterjesztett magyar követeléseket. Nincs kizárva, hogy a kisanantnak ismét sikerül egy elhatalasztó indítványt kierősakolni, bár a delegátusok félnék attól, hogy Apponyi Albert gróf, aki a konferencián már sokszor foglalkozott a kisebbségek helyzetével, érveivel — és közismert ékesszólásával — ismét meggyűsíti a kisanant delegátusainak terveit. A kisanant diplomáciája máris számol ezzel a tervvel és — mint genfi jelentés közli — már most igyekszik befolyásolni a magyar kormányt azzal a fenyegetéssel, hogy abban az esetben, ha Magyarország képviselője támogatni fogja a romániai nemzeti kisebbségek követelését, Románia ismételtén sürgetni fogja Magyarország katonai ellenőrzésének megszorgítását...

(—) **Működik-e a sóhivatal?** A Genfben székelő Népszövetség tudvalevőleg azzal a céllal alakított... és a többi. Egyszerűen a román (erdélyi) magyar nemzetiségi kisebbség iskola sérelmei ügyében a napokban Kolozsvárról egy magyarokból álló deputáció készült Genfbe utazni. Vajon mit tesz ilyenkor a kolozsvári szigoranca? Egyszerűen nem adja ki a delegátusok utleveleit. Amint kolozsvári lapok közlik, így is történt...

Ujabb kiadásu
Pallas Lexikont
jutányos áron veszek.

1596 Cim a kiadóban. 1-2

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS
Novisad, Zeljeznička (Petőfi) ul. 38. szám.

Összezsukható v a s á g y a k, sparherdek, gyermekkoszik legolcsóbb árban kaphatók. - Nikkelez. - Galvanizoz.

Nemzetközi szociálista kongresszus Marseilleben

Kik képviselik a II.-ik internacionálét? Kommunisták a szociálisták ellen Ujságírók a kongresszuson

A háboru óta most másodszer ült össze a II. Internacionálé. Először Hamburgban tanácskoztak, most Marseilleben adtak egymásnak találkozót azok, akik ki vannak átkozva a moszkvai egyedül üdvözítő marxista egyház kebeléből. Marseillet egyébként azért választották a kongresszus székhelyéül, mert Páris nem merték kiszemelni egy olyan gyűlés színhelyéül, ahol a hallgatóság nagyrészt a Lodenruhás, szélestalpu, celluloid-galléros derék német elvtársak és elvtársnők teszik. Páris nem birt volna el ennyi zerge-kalapot és egész bizonyos, hogy a „Király rikkancsai” sok kellemetlenséget okoztak volna a kongresszusnak. Páris nacionalistább, mint a vidék. Azonkívül Marseille, ez a hatalmas 700.000 lakosu kikötőváros mindég is egyik fellegrára volt a francia szocializmusnak.

Rendőrség védi a kongresszust

Két év előtt Marseille egy nagyszabásu gyarmati kiállítás rendezett. Ez a kiállítás a város szélén egy erre a célra kihalított és parkozott területen épült. Ma már mindebből csak pár kiállítási épület maradt meg, köztük a kiállítás nagyterme, ahol a szocialista kongresszus ülésezik. A hatalmas épület bejáráján apró vörös zászlókat legyezget a tengeri szellő, de bent a teremben a vörös szín mintha kissé megfakult volna: a vörös székfü ritkaság. A kongresszus mintha önként átengedte volna a forradalmi lendületet a kommunistáknak, akik a kongresszus bosszantására ugyancsak most rendezték országos gyűlésüket Marseilleben és Cachin-nak, a Párisból lejött kommunista vezérnek az irányítása mellett naponkint rendeznek ellene tüntetéseket. Marseille egész rendőrsége mozgósítva van a kongresszus védelmére.

A delegátusok

A hatalmas teremben körülbelül 500 szocialista delegátus hallgatja a szónokokat. A félkörben elhelyezkedett padosorok fölött vörös táblák jelzik az egyes nemzeti delegációkat. A németek igen nagy számban jöttek el, köztük a német szocializmus legismertebb nevei: Scheidemann, Hilferding, a hivatalos szónok és a nyulánk és fiatal Breitscheid, akit állandóan, mint a jövőndő német szocialista kormány külügyminiszterjelöltjét emlegetik.

Csak éppen az öreg Kautsky hiányzik, a német demokrácia teoretikusa, a német szocialdemokratapárt egyik vezetője, kinek távollétét különösen a franciák látszanak sajnálni. Nagyon szép számban vannak jelen az angol Labour Party kiküldöttei is: Henderson, az angol munkáspártnak régi vezére, az egykori miniszter; Tom Shaw, ugyancsak volt munkáspárti miniszter, akinek pápaszeme mögöl egy rokonszenves, ravasz szempár csillog. Itt vannak a többiek is: Cramp, Buxton, csak a vezér: MacDonald hiányzik. Az angol padosorok szélén egy egyszerű kékruhás fiatal hölgy halgatja könyökére támaszkodva a szónokokat; a kongresszus legnagyobb hallgatója Mac Donald Etel kisasszony, a volt miniszterelnök leánya.

Ugyancsak nagyszámban jelentek meg az osztrák elvtársak: Renner a volt kancellár, Adler Frigyes, aki egyuttal a kongresszus főtitkára. A belgák nagy tekintélynek örvendenek, hiszen a jelenlegi kormány külügyminisztere: Vanderwelde, a szocialista Internacionálé egyik legrégibb harcosa. A belga külügyminiszter nem jött el a kongresszus megnyitá-

sára, de a későbbi tanácskozásokon már részt vett, de itt vannak a többi szocialdemokrata miniszterek is. Általában a kongresszus megkülönböztetett nagybecsüléssel veszi körül az elvtárs-minisztereket, a dán szocialistakormány tagjait és a svédek, akiknek legutóbbi választási győzelmét (a szavazatok 41 százalékát kapták), mint a szocializmus eddig elért legnagyobb parlamenti sikerét könyvelik el.

És itt vannak a legkülönbözőbb szocialista pártok és országok képviselői: lettek, észték, ukránok, a Kerensky-féle mensevikiek, a Csernoff-féle „szociál-forradalmárok”, a georgiaiak, a II.-ik Internacionálé pártfogoltjai: bulgárok, örmények, stb., stb. És: Palesztina. Akármilyen furcsán hangzik is: vannak cionista nemzetközi szociálisták is.

Rappaport, a legpiszkosabb ember

A szónoki emelvény előtt ülnek az ujságírók a világ minden tájékáról mindentéle náció látható. A kongresszus külön ültette a szocialista pártok képviselőit: szembe az elnöki emelvénnyel. A többieket oldalt helyezték el, s a kommunistákat is gondosan elkülönítették a szociálistáktól. A világ minden tájékáról küldtek a lapok tudósítókat, különösen sok az orosz közöttük. Itt van Angelica Bala-noff, egy szende tekintetű öreg forradalmár, és itt van az elmaradhatatlan Rappaport is. Ez a Rappaport orosz eredetű régi szocialista harcos, aki a francia szocialista mozgalmaknak egyik legmulatságosabb alakja. Allitól a legpiszkosabb ember, aki jelenleg francia területen tartózkodik. Legalább is ezt tartják róla ellenségei, különösen azok, akik nem tudják megérteni, hogy férközhetett ez az ember a közvetlen intimusai közé, a szellemi arisztokrácia olyan utólréhetetlen képviselőjének, mint Anatole France. Az igazság az, hogy Rappaport mester nem is olyan piszkos és hogy elsőrendű koponya. Az Izsuztija, a Szovjet hivatalos lapja és az oroszországi sajtó méltóképpen vannak képviselve.

A nagy kikötővárost valósággal megszállották a kongresszisták. A marseillei kereskedők jó üzleteket csinálnak, mert a kongresszisták bőkezűek. Az egyik előkelő tengerparti „Palace” vendéglőse különösen büszke egyik látogatójára: egy vörösszakállas, ingbluzos, derékszijjas kongresszistára, aki mindennap egy „Langouste à l'Américaine”-nel (á 16 frank) kezdi a vacsoráját. Egy kommunista kiküldött az illető elvtárs. Es a marseillei vendéglős rögtön megrendelte az étterem zenekara számára az Internacionálé kottáját.

1925. szeptember 3. Csütörtök.

Római katolikus: *Manszvét.* Protestáns: *Hilda.* Görögkeleti: (augusztus 21.) *Tádé.* A nap kel 5 óra 20 perckor, nyugszik 6 óra 38 perckor. A hold kel 1 óra 12 perckor, nyugszik 5 óra 17 perckor. — Nemzeti Színház: Nincs előadás. Apolló Mozi: Százmillió frank (Mosjoukin felléptével.)

Ha beiratta gyermekét,

ugy vásároljon az iskolaidényre **harisnyát** és **svetert** legolcsóbban a „Harisnyakirálynál”, **KLEIN JENŐ-nél, Novisad.**

HIREK

Muki

Az indiai makak-majmok családjából származott és Novisadon született tíz évvel ezelőtt. Rogulja kapitány házában nevelkedett fel s itt töltötte fiatalágát, serdülő korát és kamasz éveit. Anyja 16 éves volt, amikor három hónappal ezelőtt elköltözködött az élők világából. Nagyon ragaszkodott hozzá, heteken át éltlen-szomjan siratta s a világot sem foglalkozott volna mással, mint szomorú emlékeivel. Muki melankólikus lett. Főlényes intelligenciával intézte el a kíváncsiaskodók közzeledését. Amilyen pajkos és jókedélyű volt virágzó fiatalágában, olyan zárkózott lett az utóbbi hónapokban. Nem szerette már az embereket, gyűlölte a fajtánkat. Kicsi kalitkájában órákig eltöprengett az emberek gyarlóságáról, akik megfosztották szabadságától és a kegyetlen végről, amely örök rabságra kárhóztatta.

Figyelte az ora ketyegését és az idő múlását, szinte visszavánkozva oda, hová anya elköltözött. Szegény Muki nem tudott beilleszkedni a mai világba.

Szabadságról ábrándozott a naiv kis dlat s nem sejtette, hogy hányan cserélték volna fel szívesen szabadságukat a Muki kényelmes ketrecével. Akik a szabadság fogalmát csak az újságból ismerik és korgó gyomruk, sápadt arcuk, kiasztott testük megújítását az élettől várják, amely külön sorsot juttatott a majomnak, mint nekik. Muki nem ismerte az emberiséget. Csaldott saját sorsában és kimult. Csendesen, szerényen, feltűnés nélkül, meghasonlottan magával.

Kimulása előtt egy órával könnyezett. Nehogy a gazdája észrevegye gyöngességét, hirtelen mozdulattal letörölte könnyeit szeméről. Nem akart gyávnak látszani. Lefeküdt, visszavonult kuckójába és reggelre már nem ébredt fel. Amikor gazdája odalépett kedvenc pajtásához, egy árva könny csillogott megtört szemeiben. Ezt már nem tudta elrejtteni szegény Muki. Vajjon kit siratot a nemes kis dlat?

K. A.

— **Gyermeknap Novisadon.** A novisadi szerb hölgyek jótékonyági egyesülete, szeptember 6-án, a trónörökös születése napján gyermeknapot rendez Novisadon.

— **Értesítés.** A kath. olvasó és gazda kör f. hó 7-én Dudarska (epres) ucca 18 szám alatt kedvező idő esetén az udvarban társas halvacsorát rendez, melyre a kör tagjait és annak vendégeit hívja meg. Egy teríték 25 dinár, előjegyezni lehet f. hó 6. este 8 óráig mindkét kath. kör szolgáinál és Ábrahám J. ur könyvkereskedésében. Megjegyzendő, hogy a halvacsorát egy apatini halász készíti el. Rendezőség.

— **E héten forgalomba bocsátják az ércaprópénzt.** A Narodna Banka novisadi fiókja a múlt héten kapott husz millió dinár értékű érc két dinárosat. A két dinárosokat e héten fogják forgalomba bocsátani.

— **Volt magyar belügyminiszter a vádlottak padján.** A budapesti törvényszék büntetőtanácsa tegnap kezdte meg Benicky Ödön volt magyar belügyminiszter kormányzósértési pörének tárgyalását. Az ügyész indítványára a bíróság zárt tárgyalást rendelt el.

— **A munkásadó fizetése.** Néhány nappal ezelőtt rendelet jelent meg arról, hogy a munkásadót a tartományi pénzügyigazgatóságnál kell befizetni. Ez a rendelet kiegészítésre szorul, amennyiben a tartományi pénzügyigazgatóságnál az állami adókat: 2 százalékos adó, rokkant-, kamarai adó stb. fizetik, ami 100 dinár jövedelem után 3.30 dinár, a városi adóhivatalban pedig a községi pótdadót kell fizetni, ami 100 dinár jövedelem után 0.50 dinár. Így tehát két helyen kell fizetni a munkásadót, a pénzügyigazgatóságnál és a városi adóhivatalban is.

A csillagos égbolt szeptemberben.

Szeptember havában este hat órákor csaknem tetőirányosan áll fölöttünk a Wega, a Lyra fényes csillaga. A délkörtől kissé keletre a hatyú csillagképe látható, míg középső magasságban az Altair tűnik fel. Északkeleten a Pegazus emelkedik, majd kissé észak felé az Andromeda és a Cassiopeja csillagkép látható. A délkörtől nyugatra a Herkules és a Korona áll. Kissé mélyebben a sárgásfényű Arcturus tündöklök. A Göncölszeker az északkeleti égen látható. — A Merkúr e hónapban a reggeli égen jelenik meg és a hó közepe táján jól észlelhető. Azután kissé közeledik a Naphoz. Szeptember 16-án kevéssel a hold alatt, 30-án pedig a Mars felett kereshető meg. — A Vénusz szeptemberben az esti égen tündöklök, de már 8 óra felé le is nyugszik. — A Mars az Oroszlán és a Szüz határán délkeleti irányban mozog, de a Nap közelsége miatt nem észlelhető. — A Jupiter a Sagittariusban tartózkodik. Délután 5 órákor kel. Szeptember 9-én mozdulatlan. — A Saturnus a Mérlegben áll és a délelőtti órákban kel. Este 8 és 9 óra között nyugszik. Szeptember 21-én a Hold alatt észlelhető.

— **Egy kiló kenyér — 2 dinár.** A liszt olcsóbbodása folytán a pékek leszállították a kenyér árát 2 dinárra. Nehogy azonban olvasóink Novisadra vonatkoztassák a leszállítást, eleve is megállapítjuk, hogy az árleszállítás a beográdi pékek érdeme. Beogradban szinte tullicitálják egymást a pékek olcsóság tekintetében sabban állapodtak meg, hogy a félbarna kenyeret 2 dinárért fogják árusítani. A tejjel-mézrel ellátott Kánán fővárosában, már mint Novisadon, továbbra is, szinte kartellszerűen tartják a pékmesterek a — drágasági rekordot.

— **Mesterségesen csökkentik a kereskedelmi akadémiák tanulóinak a számát.** A felső kereskedelmi iskolákban 1919-óta — eltérően a gimnáziumoktól és a reáliskoláktól — minden korhatár nélkül lehet beiratkozni és így történt, hogy 22—23 éves diákok jártak mint rendes tanulók a kereskedelmi iskola első osztályába is, a 14—15 évesekkel együtt. Ez ugyan pedagógiai szempontból nem volt helyes, sőt egyenesen káros, tekintve azt is, hogy lányok és fiúk együtt jártak ugyanabba az osztályba. Most — ugylátszik a sok panasza — a közoktatásügyi minisztérium értesítette a kereskedelmi akadémiákat, hogy már az idej tanévben nem szabad egyik osztályba sem fölvenniök 19 évesnél idősebb diákokat. Amint káros volt az a rendelkezés, hogy korhatár nélkül vették fel az első osztályba a diákokat, sokkal károsabb most ez az új intézkedés, mely eltöltja a már 2—3 éve tanuló diákokat a továbbtanulástól (minthogy a magánvtzsgák el vannak törölve a vajdasági kereskedelmi akadémiákon). Ha nem volnánk hozzászokva mindenféle lehetetlen intézkedéshez az utóbbi időben a közoktatásügyi minisztérium részéről, nem is volna szabad elhinnünk, hogy ez igaz. De most, hogy elsején a diákok 19, 20—21 évesek mennek beiratkozni az első, második, harmadik osztály elvégzése után a következő osztályba, mindnyájukat ha betöltötték a 19. életévet, visszautasítják az igazgatók, hivatkozva a miniszter rendeletére. Azzal persze senki se törődik mi lesz ezekkel a diákokkal, akikre nézve sokkal fontosabb volna az iskola teljes elvégzése, mint a fiatalabbakra.

— **Nem égett le a „Matica Srpska“ háza.** A városban az a hír terjedt el, hogy a „Matica Srpska“ sajlóvi telepe leégett. A „Matica Srpska“ most annak közlésére kért fel bennünket, hogy a leégett ház nem az ő tulajdona volt s hogy a tűz nem is Sajlovón, hanem Csenejen ütött ki.

— **A város kotrógépet vásárol.** Az új hid szerelésének rövid időn belül való megkezdése siettetti a limán és dunapart feltöltését is. Mivel a víz mostani emelkedése miatt a város a Duna partjáról nem nyerhet homokot, egy kotrógépet fognak vásárolni, amely Novisad előtt kikotorja a Dunát és az így nyert homokkal végzik majd a feltöltési munkálatokat. A kotrógép szállítására szombaton fogja kiírni a pályázatot a városi tanács.

El, Rómába!

Fényesnek ígérkezik a vajdasági őszi zárandoklat

Amint az illető köröktől értesültünk, a Vajdaságból, Suboticáról való indulással tervezett zárandoklat iránt óriási az érdeklődés. És igen érthető is: sokan szívesen elmentek volna a májushavi zárandokmenettel, de tavasz lévén, munkájukkal voltak elfoglalva. Azonkívül vannak igen sokan, kik soha el nem mennek megnézni Rómát, ha rokonuk, ismerősük lelkes élő szavával nem hallják és értik meg az igazán örök város évezredes szépségeit.

Az érdekes vezetőség, melynek élén a vajdasági keresztény-magyarok egyik főpapja, Márton Mátyás, prelátus-plébános, és mint technikai rendező, Szentiványi Dezső, a Szív Ujság szerkesztője állnak, ritka ügyességgel állította össze az utazási programot. Ez a zárandokoknak, úgy lelki, mint testi igényeit teljesen kielégíti, amint már a múlt hét folyamán leköszölt legrészletesebb programból is látható.

Hozzávéve még azt, hogy október hónap, amikor ugyanis a zárandoklat indulni fog, a legszebb időszakja Olaszországnak, egyáltalán nem csodálható az oda kívánczók nagy száma. Mindenki óhajtja látni a sok ezredéves, sok vérel áztatott földet, amphitheatrumsokat, nagy dicsőségű és remekű bazilikákat, és Krisztus földi helyettesét, a pápát de emellett minden kibenne benne van nemcsak a szent múlt, de a szépséges jelen látásának, élvezésének vágya is: látni a „művészetek hazá“ját, Olaszországot: az olasz eget, olasz ligeteket, az olasz égő minden szépségét.

Sőt van olyan, aki így nyilatkozott: „Sohasem kíváncsítottam Rómába. Nem vonzottak az ezeréves ereklyék, nem a pápa látása, nem a szép Olaszország. Tisztelem, becsülöm vajlasomat de bucsut nyerhetek itthon is. Az én gyönyörűségem, egyszerű — szép Alföldemet pedig nem adom száz Olaszország csiricsári márvány, szobros, leánderszagu tájajért. De amikor olvastam, pláne szemtanuktól hallhattam azt az egész szívet, lelket, egész lényt megfogó és megrázó hatást, amit a sok ezer hívő hite, szoros imája, közös megvallása hitének meghódolásának gyakorol az ember, hát elmegyek!“

Amint értesültünk, a 4 nappal hosszabb, tehát 18 napos u. n. luxus zárandoklatra is van szépszámú jelentkező, úgyhogy a megkivánt tagok létszáma (50) csakhamar teljes lesz. Ezek a többi utasoktól külön megtekintve Nápolyt és Milánót is, 1700 kilométerrel többet tesznek meg.

Nincs pénz Novisadon — csak ezerdinárosok

A tomboló kapitalizmus szeptember 1-én

Novisadon már tudom mióta, arról panaszkodnak az emberek, hogy „nincs pénz“. A kereskedőnek nincs pénze, a vevőnek sem. A banknak sem, a kliensnek még kevésbbé. A hivatalnoknak a legkevesebb köze van a pénzhez, állandó „zavarokkal“ küzd s ha elseje felé a hitelezők prezentálják a számlát, ideg-sokkot kap. Így megy ez már Matuzsálem óta s még nem beszéltem emberrel Novisadon, aki azt mondta volna, hogy „van pénze“.

Szeptember 1-én pedig cifra dolgot vetünk észre Novisadon. Ahány üzlet, vendéglő és kávéház, annyi ember, aki ezreket akart felváltani. Szinte tombolt a kapitalizmus. Az emberek százai rohanták meg a főpincéretet, az üzletek pénztárait és a bankokat s mindennél csak a következő párbeszédet lehetett hallani:

— Legyen szíves váltson fel nekem ezer dinárt?

— Sajnálom, éppen most váltottam fel valakinek.

Igy ment az egész nap s sehogyan sem sikerült megállapítanunk, hogy hol váltották fel tulajdonképpen a rengeteg sok ezrest.

Az agyafurt mentalitású emberek nagyszerű „tippnek“ használták fel az aprópénz-

hiányt. Mark Twain recipéje szerint lehetőleg olyan kocsmákba jártak, ahol feltételezték, hogy nem tudnak váltani. A kocsmáros az ezres látára bizalomgerjesztő mosollyal kijelentette, hogy a „legragyobb sajnálatára“ nem tud váltani, de „majd az ur holnap fizet“.

Mi sem természetesebb, hogy az úr másnap nem jelentkezett, elpárolgott mint a kámför. Ugyanazt praktizálták számosan különböző üzletekben is, ahol az ezressel a kezükben bőven bevásároltak — és nem fizettek.

Hiába, mégis csak respektábilis egy bankó az ezres. Bizalomgerjesztő és hitelképes. Merje még valaki mondani, hogy Novisadon nincs pénz. Ha nincs is pénz, de van ezres.

Hogyan kell megfelebbezni a háztulajdonosoknak a kivetett házbérfelvédelmet?

A novisadi háztulajdonosokat kellemetlen meglepetés érte, amikor a városi adóhivatalban augusztus 26.-tól szeptember 2-ig közszemlére kitett házbérfelvédelmeiket megtekintették. A háztulajdonosok ugyanis a saját lakásuk, üzlethelyiségük és műhelyük házbérfelvédelmét mind bevallották a házbéradó vallomással kapcsolatosan. A városi adóhivatal felülvizsgálta ezeket a vallomásokat és amely háztulajdonos nem értékelte annyira lakását vagy üzletét amennyi házbérfelvédelmet kellene, annak vallomását a városi adóhivatal korrigálta. A városi adóhivatal a tényleges érték alapján állapította meg a házbérfelvédelmet, amit a tartományi pénzügyigazgatóság nem fogadott el, hanem minden esetben felemelte a háztulajdonos által lakott lakás vagy üzlet házbérfelvédelmét. Aki most nem tekintette be házbérfelvédelmét, az bármikor bemehet a városi adóhivatalba (városháza 13 sz. ajtó) és kérheti adóívének előírását — ebből megtudhatja, — hogy mennyi házbérfelvédelmet állapított meg a pénzügyigazgatóság lakása vagy üzlete után. Aki szeptember 2-ig tekintette be házbérfelvédelmeit, azok 15 napon belül felelbezzhetik meg a pénzügyigazgatóság kivetését, akik pedig adóívük előírását kérték, azok az előírás napjától számított 15 napon belül felelbezzhetik meg.

A felelbezzéseket a városi közigazgatási bizottság adóbizottságához kell címezni és a tartományi pénzügyigazgatóságnál beadni. A felelbezzésre 25 dináros okmánybélyeget kell tenni.

A közigazgatási bizottság adóbizottságának tagjai minden valószínűség szerint nagyobb megértéssel fogják kezelni a háztulajdonosok maguk lakta lakásai után bevallott házbérfelvédelmet és a tényleges helyzet szemeltartásával leszállítják a pénzügyigazgatóság túlzott kivetését

ŐSZI ESTÉKEN az unalmat elűzi egy jó könyv. Ezt megtalálja a **Kardos kölcsönkönyvtárban**, Kr. Petra u. 19. (Az udvarban) 1598-1-2

(x) **Med. Dr. Kemény Soma** külföldi újtároló visszaérkezett és orvosi rendelését újból megkezdte.

(x) **Tüzifát, kokszt, kőszent** mielőtt beszerzi, tekintse meg **Krajačević** fatelepét. Telefon 165.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen felelbezzésem és drága jó anyánk elhunytá alkalmával részvétnyilvánításukkal és virágadományukkal, valamint a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomkon enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Külön köszönettel tartozunk kőművesmunkásainknak és az Építészeti Munkások Egyletének a részvétnyilvánítás, kőszoruadomány és a temetésen való testületi megjelenésért.

Novi Sad, 1925. szeptember 2.

A gyászoló Czaczek-család.

Szenzációsnak ígérkezik az ujságírók vasárnapi sportdelutánja

A futballon kívül stafétafutás és kötélhuzás is szerepel a műsoron — A csapatok győzelmi esélyei

A novisadi régi meccslátogatók bizonyára emlékeznek azokra a sok érdekességet és nagy élvezetet nyújtó futballmérkőzésekre, amelyeket Novisad és Subotica old-boy csapatai között, a novisadi artistáknak és színészeknek az intézők ellen lejátszott mérkőzéseit nyújtottak. Az utóbbi években ezek a mérkőzések mindinkább elmaradtak. Növekedtek a kiadások, megdrágult a vasút, több lett az adó, nehezebb a megélhetés és kevesebb a jókedvű ember.

Pedig ezeknek a mérkőzéseknek az emléke humoros helyzetével, naiv és kedves félszességével sokáig megmaradt a szereplők és a nézők emlékében. És ami talán még ennél is fontosabb, minden ilyen mérkőzéssel sokat nyert a sport, mert a nagy nyilvánosság legközvetlenebb szolgálójában barátságos támogatókat és küzdeni tudó bajtársakat szerzett.

Hosszu szünet után szeptember első va-

sárnapján a beográdi és novisadi ujságírók sportdelutánján a régi kedélyesség lepi el a Karagyorgye pályát. A találkozás mulattató részének ismertetését a mérkőzés utánra hagyjuk, ezuttal csupán a sportbeli résszel foglalkozunk.

A találkozás fénypontja a két csapat közti futballmérkőzés lesz. Ennek a győztesét mi a beogradiakban látjuk, akiknek csapatában Szenegalac is játszik a többszörös jugoszláv válogatott. A két csapat felállítását legközelebbi számunkban közöljük. A kötélhuzásban már Novisadé a győzelmi esély. Jó csapatnak kell lennie annak, amely a Jevdjevics Dobroszláv, Mayer József és Kottas Aladáról álló védelmi triót el akarja huzni. A staféta futásban ugyancsak Novisad indul győzelmi eséllyel. A staféta 20x30, 40x50 méteres távolságon futják s ebben az özlábu novisad riportereket nehéz lesz legyőzni. A mérkőzésen zenekar játszik.

Novisadiak a becskerekai országos atlétikai versenyen.

A Jugoszlávia bajnokságért kiírt országos atlétikai versenyt szeptember 12 és 15-én tartják meg Becskereken. A versenyre a novisadi atléták közül eddig Miskolczy (800 1500 m.) Schwarzenberg Rózi (60, 100 méter) és Szücs Mancsi (60, 100 m. távol- és magasugrás) neveztek be. Női indulóinkról bár kitűnő formában vannak, nehéz véleményt mondani, mert kevés versenyrutinnal rendelkeznek és egy esetleges lámpaláz minden kombinációt halomba dönt. Annál komolyabbak Miskolczy győzelmi esélyei. Régi riválisa Miskovics betegsége miatt sajnos hosszabb időre visszavonul a sporttól és ezzel Miskolczy fejlődési lehetősége is csökken. Igaz, hogy most Zagreb legjobbjai állnak ki ellene, de mi reméljük, hogy Hocke mester régi tanítványa az ujjakkal szemben sikerrel állja meg a helyét. Szomorú fényt vet a város atlétikájára, hogy négy egyesületből összesen csak egy be-nevezés történt, pedig az ilyen komoly versenyeken az esély nélkül induló atléták is nagyon hasznos tapasztalatokat szerezhetnek.

A ma délutáni tréning mérkőzést, amely az új offsejzd szabály első bemutatója lesz, nagy érdeklődéssel várják. A tréningen a NAK és az OSKV teljes első csapatai játszanak.

A NAK jubileumi atlétikai versenyére az országos hírű becskerekai atléták is megígérték indulásukat. A NAK atlétikai szakosztálya ezuttal is felhívja tagjait, hogy a szövetségi leigazoltatás céljából a délutáni tréningek alkalmával jelentkezzenek a pályán.

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Beogradi ujságírók — Novisadi ujságírók

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

Győződjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Drva-nai**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

Az Apolló őszi szezonjának kiemelkedőbb műsorszámai

Kéthónapos nyári szünet után az Apolló-mozi ismét megnyitotta a kapuit, s amint értesülünk, őszi szezonja alatt a világvárosok mozgósínházainak műsorával egyidejűleg fogja hozni a filmgyárak slágerdarabjait. Szikla igazgató nyilatkozata szerint a legrövidebb időn belül a következő óriásfilmek kerülnek bemutatásra: „The lost World“ (A világ vége) óriásfilm, amely a vizözön előtti idők életét eleveníti föl — „Metropolis“. Fantasztikus film a jövő századból, Fritz Lang, a Niebelungok rendezőjének grandiózus munkája — „A fehér apáca“, Lillian Gish legszebb filmje — „A Habsburgok tragédiája“. Megrázóan hű film-dráma, a német-amerika filmipari remeke. — „Péter Pan“. Világhírű mesefilm, amely hónapokig tartotta lázban Amerika közönségét. — „Le miracle de Loup“. A francia filmgyártás idejének szenzációja, amelyben hónapokig gyönyörködött Páris. Műsoron szerepel ezenkívül a „Hugenották“, a „Tartuffe“ egy Molnár Ferenc darab (A testőr) és néhány kolosszális Paramount attrakció. E héttől kezdve egyébként az Apolló mindennap játszik.

Augusztus hónapban 1959 vagon

volt a noviszádi terménytőzsde forgalma
Szombaton ülést tart a terménytőzsde igazgatósága

A noviszádi terménytőzsde igazgatósága szombaton délelőtt fél 10 órakor dr. Dungserszky Gedeon elnök elnöklete alatt igazgatósági ülést tart. Miután ez lesz a nyári szünet után az első ülés, igen sok tárgy szerepel napirendjén. A 29 tárgy közül legtöbb folyóügyekre vonatkozik, ezenkívül több tőzsdetag indítványt terjesztett be a tőzsdeszokványok módosítása, illetőleg helyes értelmezése tárgyában.

Az első celjei malom megkeresést intézett a tőzsdéhez, hogy az igazgatóság határozatilag mondja ki, hogy a külföldre szállított gabona kifogásolható-e, és ha igen, mely esetekben? Határozza meg továbbá az igazgatóság azt is, hogy mely külföldi hatóságok által pecsételt mintákat fognak a noviszádi terménytőzsdén hivatalos mintának elismerni.

Egy noviszádi tőzsdetag elvi döntést ki-

ván provokálni az igazgatóságtól arra nézve, hogy mikor köteles a vevő az áru felett diszponálni abban az esetben, ha az árut például szeptember hónapban történő szállításra vette, a vevő választásában. Néhány személyi tárgy is szerepel a tőzsdeigazgatóság ülésén; így többen kértek tőzsdeligynöki koncessziót.

Ugyancsak a szombati igazgatósági ülésen fogja a titkárság betervezni a terménytőzsde augusztus havi forgalmát. A noviszádi terménytőzsde augusztus havi összforgalma 1959 vagon volt. Ebből 1790 vagon a gabonamű, 139 vagon a malomtermék, 20 vagon a hüvelyes vetemény és 10 vagon a kender.

Ez év augusztus havában a tőzsdének 294 vagonnal volt több forgalma, mint a múlt év augusztusában.

*

A NOVISZÁDI SZINHÁZ VÁLSÁGA

A városi tanács harca a szinigazgatóval

A novisadi városi tanács tegnap küldte el a színház igazgatójának a városi kibővített tanács július 26.-i közgyűlésének jegyzőkönyve kivonatát, arról, hogy milyen feltételek mellett hajlandó a város a novisadi Nemzeti Színházat szubvencionálni?

A jegyzőkönyvi kivonatban a városi tanács rámutatott arra, hogy a színház nemcsak 150.000 dinár szubvenciót kap a várostól hanem még 350.000 dinárt is, amit a város közönsége mozijegyadó fejében fizet. A város tehát félmillió dinár szubvenciót ad a színháznak évente és ennek ellenében jogot formál arra, hogy beleszóljon a színház vezetésébe és a tagok szerződésének és a program összeállítására a színházi bizottság megkérdezésével történjen.

A városi tanács egyúttal közölte dr. Vojnovics Brána szinigazgatóval, hogy dr. Milovanovics Milán és egy vajdasági radikális képviselő vezetésével küldöttség megy a közoktatásügyi minisztérium szépművészeti osztályának vezetőjéhez és kéri fogja tőle utasítsa dr. Vojnovics Brána szinigazgatót, hogy működjön együtt a tvárosi szinügyi bizottsággal.

Vojnovics Brána dr. tegnap válaszolt a városi tanács átiratára és közölte a tanácsal, hogy a tanács átiratában közöltek alapján nem tud együttműködni a szinügyi bizottsággal. Az igazgatóság a várossal való együttműködés kérdésében meg fogja várni, hogy milyen eredménnyel tér vissza Beogradból az a küldöttség amelyet dr. Milovanovics Milán polgármester vezet a közoktatásügyi minisztérium szépművészeti osztályának vezetőjéhez.

*

(—) **A NAK nyári mulatsága.** A Novisadi Atlétikai Klub, mint már jelentettük, ezévi szeptember hó 6-án, vasárnap este nyolc órai kezdettel tartja meg nyári kabaréestjét a Lövölde összes helyiségeiben. A műsoron a magyar kabaré — irodalom legjobb számai szerepelnek. Színrekerülnek a „Homokzsák” — „Parasztfurfang” — és a „Menedékház” című egyfelvonásosok, valamint több jobbnál jobb magánzám. A darabokat a NAK legjobb műkedvelői a legjobb szereposztásban fogják színrehozni. A számok előtt Diener Gyula és

Fehér György fognak konferálni, míg a zenéről Tóth Péter kitűnő zenekara fog gondoskodni. A tánccal egybekötött kabaréestét rossz idő esetén a Lövölde földött helyiségében fogják megtartani. Azok akik nem kaptak meghívót reklamálnak Nagyfejeő Endre kézimunka üzletében. Jevrejska utca 9. szám alatt.

A dinár árfolyamai

Bécs	1260.50	Prága	60.30
Budapest	1277.—	Trieszt	—.

Szept. 2	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.25	—	—	178.75
Zürich	—	1086.—	1085.75	1932.50
Newyork	517.75	55.10	55.7/8	—
London	25.12	272.50	272.3/8	485.25
Páris	24.35	265.—	267.—	469.75
Milano	20.45	224.—	214.75	394.—
Prága	15.325	166.25	166.25	296.25
Berlin	—	1334.—	1334.—	2380.—
Budapest	0.007280	0.0792—	—	14.—
Brüsszel	23.37	—	—	449.50
Bécs	—	0.0791—	0.0791—	14.—
Bukarest	2.65	—	—	—
Amsterdam	—	—	2268.—	4028.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztánia	—	—	—	—
Szaloniki	—	88.—	—	—
Varsó	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 szeptember 2, 5 óra

Bécs	0.0794—	Prága	166.50
Páris	265.50	Zürich	1086.50
Milano	224.50	London	273.—
Newyork	56.20	Budapest	—.

Irányzat: mind áru, csendes

Chicagoi terménytőzsde

1925 szeptember 2, 5 óra

Buza	Tengeri
Szeptember	Szeptember
December	December
május 1926	május 1926

Irányzat: buza szilárd, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 szeptember 2. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai duplikát kassza	kinálat 250,
	kötés 250.—, 1200 mm
bácskai 77, 2% IX-X, duplikát kassza	kinálat 250,
	kötés 266.—, 200 mm

Árpa

bácskai 64-65, duplikát kassza	kinálat 175.—, kereslet 170
	kötés 185.—, 100 mm
bácskai sörfözdei 65, duplikát kassza	kinálat 180,
	kötés 177.50, 200 mm
szerémi 64, duplikát kassza	kötés 170.—, 400 mm
	kötés 180.—, 200 mm

Tengeri

bácskai duplikát kassza	kinálat 420
	kinálat 175.—, kereslet 170
bácskai fővonal duplikát kassza	kinálat 180,
	kötés 177.50, 200 mm
bánáti duplikát kassza	kötés 170.—, 400 mm
szerémi duplikát kassza	kötés 180.—, 200 mm

Buzaliszt

szerémi nullás gg	kinálat 420
-------------------	-------------

Buzakorpa

bácskai gabona uj juta zsákok, duplikát kassza	kinálat 175.—, kereslet 170
	kötés 150.—, 100 mm
gabona IX, fiumei paritás vámoit	kinálat 180,
	kötés 177.50, 200 mm
szerbiai gabona duplikát kassza	kötés 170.—, 400 mm
	kötés 180.—, 200 mm
szerbiai konkoly	kötés 140.—, 100 mm
	kötés 90.—, 100 mm

Irányzat: lanyha

Lassan halad a parlament építkezése

A beogradi parlament épülete csak két év múlva fog elkészülni.

A Narodna Skupstina építkezése még mindig lassu tempóban halad előre. Az épület alapkövét 20 évvel ezelőtt tették le s ma még csak ott tartanak, hogy legjobb esetben két év múlva fog elkészülni a hatalmas és impozáns beogradi országház. Az építkezés csigalassúsága már sok szóbeszéd tárgya volt Beogradban, ahol a két évtizeden át folyó munkát lustaságnak rovására írták. Azt mondták, hogy ez egy balkáni betegség s hogy e miatt nem jutunk előre az építkezéssel. Valamennyire igazuk volt a kritikusoknak, ellenben tekintetbe kell venni a közbeeső háborus éveket, valamint az utána következő pénzkrisist is, amely az állami háztartásra is ránehezedett. Pénz hiányában pedig nem igen lehet egy hatalmas és díszes palotát felépíteni, amely eddig is számtalan milliót fogyasztott el. Mindazonáltal most már a befejezéséhez közeledik az épület külseje, az év végéig pedig felépítik a monumentális kettős lépcsőt is, amely impozáns díszre lesz a gyönyörű épületnek.

A külső munkák befejezése után a belső munkákra kerül a sor. Szakértők véleménye szerint a belső munkákat csak két év lefolyása alatt fejezik be. Beogradi iparoskörök már élénken érdeklődnek a belső munkálatok árlejtése iránt s a legerélyesebben követelik, hogy a munkálatokat csak belföldi iparosoknak adják ki.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelkes levő előfizetőinket és viszontlátásunkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

A DUNA VIZÁLLÁSA

Augusztus 27-én reggel	— — —	313
Augusztus 28-án	" — —	318
Augusztus 29-én	" — —	325
Augusztus 30-án	" — —	327
Augusztus 31-én	" — —	331
Szeptember 1-én	" — —	342
Szeptember 2-án	" — —	360

Piaci árak augusztus 29-én:

Vágómarha la	— — —	9.—10.50
Borju	— — —	14.—17.—
Sertés	— — —	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	— — —	— — —
Bárány	— — —	11.—13.—
Vágott hal	— — —	20.—25.—
Hal	— — —	15.—20.—
Hal, apró	— — —	10.—14.—
Hizott lud kiló	— — —	17.—18.—
Sovány lud párja	— — —	90.—120.—
Fiatallud párja	— — —	80.—100.—
Kacsa párja	— — —	50.—60.—
Pulyka pár	— — —	85.—100.—
Csirke, rántani való	— — —	35.—45.—
Tojás	— — —	1.—
Muhar széna	— — —	—60.—70

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izélesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznicka ul. 30. szám. Telefon 488.

1—5

Elméleti és gyakorlati oktatást: HEGEDŰN, zene- és művészet-történelemben, rajzban és festészetben ad szeptember 1-től Vitaliani Róbert (akademikus) Dunavska ul. 4. 1608—1—4

Majdnem teljesen új BECSI CITERA elefántcsont berakással, ezüstdíszítéssel, gyönyörű tokban, teor.-prakt. bécsi citera iskolával magántanulással, továbbá „oldenes Melodienbuch”, legszebb citeradarabok gyűjteménye, jutányosan eladó: Kr. Aleksandra ulica 15. 1603—1—6

RETORTAFASZENET és TŰZIFÁT ajánl Hubert Lajos, a tesliczi iparművek vezérképviselője Novisad. Postafiók 25. 1—0

HIRDETÉSEK

Bérmálási ajándékot

arany és ezüst árut, órat, gyűrűt, fülbevalót, láncot stb. a **legolcsóbban vásárolhat** jótállás mellett

KRAUSZ SAMU

órák és ékszerésznél,

Novi Sad, Kralja Petra ulica 7.
a Mileticeva (rég. Kenyér-u.) átellenében.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes képzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre irjanak, Postafiók szám 75

818-0

Figyelem! Vadászok! Figyelem!

Mielőtt fegyvert vagy bármilyen e szakmába eső árut akar venni, vagy javítást eszközölni, forduljon teljes bizalommal cégemhez. Nagy raktár mindennemű fegyver és felszerelési, sport és műszaki árukban, modernül berendezett műhelyemben mind e szakmába vágó **javításokat**, u. m. cső és távcső szerelések, új agy készítést és barnítást **jótállás** mellett elvállalok, vadásztársaság tagjainak nagy **árengedmény**. Királyi löporeladás! Nagyban és kicsinyben. **Árjegyzéket bérmentve küld**

IRSAY JÓZSEF

fegyverműves, sport és műszaki áruk kereskedése
PETROVARADIN, Jelašičeva ul. 43.

Kiadó

ujjonnan épült házban 2—2 szobás és 1—1 szobás lakások. Beköltözhető szeptember 15-én. **Deakova (Árpád) ulica 21. sz.** 1560—1—2

2 szobás 2 konyhás **ház egynegyed hold teleppel** sürgősen **eladó.**

Lakás és butor azonnal átvehető Darányi-telepen I. csoport 141. szám, Futaki-uton, a vasúti átjáró mellett. Cím: **Kovács János.**

Gyakornok

felvétetik **RAINER SIMON** novisadi **ecetszeszgyárában**, Temerinska ul. 1604 39. szám. 1—2

Ha jól akar **aludni**, úgy tegyen ágyába **sodronyágybetétet**

amelyet méret után a legjobb és legtartósabb kivitelben

Kramer Testvérek

sodronyáru gyárában, Novi Sad, Mali Liman szerezhet be.

Novisadon

Brüll kendergyárral szemben 600 négyszögöl területű telek a rajta levő 26 m. hosszú emeletes raktárral és **azonnal beköltözhető 4 szobás lakással** **eladó.** Érdeklődni:

Dr. Palóc Simon ügyvédnél, Subotica
1601—1—3

A LÉH JAKAB-féle
JUBILATE DEO
(ZENGJETEK ISTENNEK)

c. imádságos- és énekeskönyv újabb, szebb és bővített (VI.) kiadásban újra megjelent. Ezen könyv — gazdag tartalmánál fogva — 28 év alatt mindenfelé elterjedt. Ugy az iskolai növendékek, mint pedig a felnőttek előtt ez a legkedveltebb imádságos- és énekeskönyv. E könyv tartalmazza az összes szükséges imákat és letenyéket és 234 szébbnél-szebb éneket, mely énekek a legkedveltebbek és azért a legelterjedtebbek. Mostani külső kiállítása az eddigieknél sokkal kiválóbb. Kisé nagyobb; papírja finomabb, kötése szebb és erősebb. Ára félvászonkötésben 20 dinár. Minden 10 példány után 2 tiszteletpéldány jár. Kapható a kiadónál:

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedésében Novisad, Kralj Petar ulica 30. szám, ahol egyéb iskolai és irodai szerek is kaphatók.